СВОБОДА · SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК · UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 115. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 19. мая, 1927.

VOL. XXXV. No. 115. Jersey City, N. J., Thursday, May 19. 1927. THREE CENTS

ПОВІНЬ ЗАХОПИЛА ТИСЯЧУ ЛЮДИЙ СПЛЯЧИМИ

ЦІЛЕ МІСТОЧКО ВТІКАЄ В НІЧНІМ ОДІНЮ.

НЮ ОРЛІНС, 17. мая. — Нещастя „цукрової долини" в Луісіяні прибирає що раз більші розміри. Нині в ночі ріка знова прірвала прибережні тами та залляла нові простори землі. Вилляті води захопили несподівано понад тисячу людий, сплячих преспокійно по домах. Розбуджене вистрілом сторожів та церковними дзвонами, населеннє, не вбираючися в добру одежину, не забираючи зі собою ніякого майна, ледво з життєм утекло перед водою на піднесені части прибережних там.

Вода вдарила з прірваних проточин у прибережній тамі так скоро, що навіть тягаровий поїзд не міг її побороти, і машиніст мусів чимскорше покидати вози й машину та втікати на безпечнійше місце.

Населеннє втекло на піднесені місця, до яких відтак підплили лодки та забрали його до концентраційного ратункового табору.

Президент Кулидж дістав від секретаря торговлі Гувера звіт з допомогової акції для жертв повени ріки Місісіпі та знова заявив, що він уважає скликаннє надзвичайної сесії конґресу зайвою річчю.

ФУЛЕР БЕРЕТЬСЯ ОСОБИСТО СТУДІЮВАТИ СПРАВУ САКА Й ВАНЦЕТТІ.

ҐУБЕРНАТОР ПОЧИНАЄ ПЕРЕСЛУХУВАТИ ПРОКУРАТОРСЬКИХ СВІДКІВ.

БОСТОН, 17. мая. — Фулер, ґубернатор стейту Месечузетс, заявив, що він відобрав справу Сака й Ванцетті з рук спеціяльної комісії, встановленої ним для розсліду справи та що він самий буде її розглядати.

Ґубернатор почав своє слідство з того, що покликав до себе жінки, які складали свідоцтво по стороні прокураторії та казав їм повторити собі ті зізнання.

Поліційні урядники далі ведуть слідство над таємничою висилкою динаміту, яку післано ґубернаторови з Плімавту, де жив колись Ванцетті. Декотрі поліційні урядники думають, що ся посилка не має нічого спільного зі справою Сака й Ванцетті.

Серед італійського населення вже появилися примосні люді, які пробують зміняти зацікавленнє Італійців справою Сака й Ванцетті на дрібну монету. Появилися тут музичні рольки з гимном у честь засудженців.

ІТАЛІЯ ЗГОДЖУЄТЬСЯ БРАТИ УЧАСТЬ В РОЗОРУЖНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ.

ВАШИНҐТОН, 17. мая. — Департамент стейту дістав від італійського уряду повідомленнє, що Італія возьме в якійсь формі участь в розоружній конференції, скликаній урядом Злучених Держав. Франція ще далі мовчить на нове запрошеннє.

СТРАЙК ВЯЗНИКІВ.

ОСИНИНҐ, Ню Йорк, 17. мая. — В місцевій стейтовій вязниці застрайкувало при їдженню 65 вязників, закидуючи вязничному зарядови недоварюваннє страви. Заряд сейчас посадив страйкарів в темницю. Начальник тюрми заявив, що страйкарів випустять з темниці за два дни; їх покарано не за те, що вони підняли жалобу, але за те, що вони замісць предложити скаргу директорови вязниці, вийшли зараз на страйк.

ЛІКАРІ ПРОТИ ПРОГИБІЦІЙНИХ ОБМЕЖЕНЬ.

ВАШИНҐТОН, 17. мая. — Американське Медичне Товариство, яке тут відбуває свою річну конвенцію, постановило почати боротьбу проти обмежування свободи лікарів записувати алькоголь на лічennє недужих людий. Лікарі жадають признання їм повної свободи записувати недужим стільки, кілько лікар уважає за потрібне.

Прогібіційні загорільці сейчас виступили проти сих заходів, закидуючи лікарям, що вони даються вживати „мокрим".

ГРОЗЯТЬ УТВОРЕННЄМ ТРЕТОЇ ПАРТІЇ ЧЕРЕЗ ПРОГИБІЦІЮ.

НЮ ЙОРК, 16. мая. — Прихильники знесення прогибіції віднеслися до обох великих партій зі заявою, що на случай, якби ні одна партія не поставила в свою програму при слідуючих президіяльних виборах точки проти прогибіції, то вони сейчас візьмуться за орґанізацію осібної „мокрої" партії для аґітації за знесеннем прогибіційного закона.

17-ЛІТНИЙ ХЛОПЧИНА НА СУДІ ЗА ВБИЙСТВО.

НЮ ЙОРК, 17. мая. — Перед місцевим стейтовим судом у Бруклині відбувається тепер росправа проти 17-літного школяра Вальтера Ґолдберґа, обжалованого за вбитте своєї шкільної товаришки Анни Гарис, яку він мав любити.

Прокураторія опирається в своїм обжалованню на самопризнанне обжалованого. Підсудимий станув на росправі як свідок та заявив, що він не вбив дівчини та що вона вбила себе сама.

АМЕРИКА НЕ МАЄ ПРИЧИНИ ДО ІНТЕРВЕНЦІЇ В МЕКСИКО — КАЖУТЬ ЦЕРКВИ.

НЮ ЙОРК, 16. мая. — Департамент дослідів і виховання, який находиться при Федеральній Раді Церков поробив досліди в справі непорозуміння між Америкою а Мексиком. Вислідом тих доходжень був стейтмент, в якім сказано, що Америка дійсно загрожена в своїх нафтових інтересах в Мексико, але ті побоювання не дають ще управнення до насильної інтервенції з огляду на міжнародні права. Цей стейтмент є тільки звичайним інформаційним актом, а ніяким судовим ореченнєм.

ВРАНҐЕЛЬ У БУДАПЕШТІ.

БУДАПЕШТ, 16. мая. — Ґенерал Вранґель відвідав реґента Гортія і премієра Бетлена. Кажуть, що він обговорював справу розсипаних на Угорщині давних російських жовнірів, яких хотів би тепер звербувати до походу на Далекий Схід.

СКОРЕ ПОЛАДНАННЯ ГРАНИЧНОГО ПИТАННЯ.

Переговори канадійського посольства з департаментами державним та праці в Вашинґтоні в справі нового граничного правила мабуть вскорі покінчаться. Офіціяльної відповіди на ноту канадійського посла Месея ще нема, бо секретар департаменту праці виїхав з Вашингтону, а справа іміґрації належить до него. Скоро лише він верне, буде оголошене якесь рішення в справі конференції, яку запропонував посол Месей.

ЗЛАГІДНЕННЯ НАТУРАЛІЗАЦІЙНОГО ЗАКОНА.

Розпорядженням кабінету в Оттаві злагіднено натуралізаційний закон у відношенню до родовитих Канадійців, які відтак натуралізувалися в Злучених Державах. Давнійше натуралізований американський горожанин, що родився в Канаді, потребував чекати пять літ, поки міг набути назад горожанські права в Канаді. Тепер вистарчить йому прожити в Канаді один рік і заявити, що буде оставати дальше в Канаді.

НАГАЛЬНА БУРЯ В КИЇВІ.

Над Київом лютувала минулого місяця нагальна буря. Кільканацять громів ударило в середмістя. Один із них ударив у Софійський собор і стопив та знищив часть одної бані. Буря була така страшна, що мусіли здержати трамваєвий рух.

ЩЕ В СПРАВІ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ ЗА „БОРОТЬБУ".

За читання „Боротьби" в Глибокій (Буковина) переслідувала людей сиґуранци й жандармерія. Це відбилося аж у военному суді в Чернівцях, який завирокував, що „Боротьба" заборонена є лише на терені стану облоги.

Тим отже военний суд в Чернівцях признав, що стан облоги в Буковині істнує далі.

ДЛЯ КАЛЄНДАРЯ У. Н. СОЮЗА НА 1928 РІК.

Проситься українських лікарів, дентистів, адвокатів, учителів, бизнесменів, як купців, ріел-естейтменів, контракторів, та інших **професіоналістів і підприємців** в усіх містах Злучених Держав, подати свої адреси для поміщення в календарі У. Н. Союза на 1928 рік.

Також просимо подати, де є і як називаються українські **банки, будівляно - позичкові спілки, кооперативи, Народні Доми** й інші підприємства.

Також, де є **українсько-американські школи** з правом прилюдности.

І вкінці усі українські **культурні товариства й інституції** (як музичні школи, хори, театри) і **громадські установи** (клюби, товариства).

Просимо поспішитися з присилкою. Реченець до 30-го мая с. р.

Се в інтересі кождого громадянина і всіх українських установ в Америці, бо імена й адреси будуть подані поазбучно і будуть в руках 20,000 членів У. Н. Союза через цілий рік. Адресувати:

„SVOBODA"
Box 346
JERSEY CITY, N. J.
Видавництво У. Н. Союза.

ЖЕРТВИ ВЕЛИКОДНОЇ СТРІЛЯНИНИ И ЕКСПЛЬОЗІЇ.

Підчас святочної стрілянини під церквою в Хлібовичах експльодував моздір і ранив Ст. Возняка. Його привезено до шпиталю у Львові. Привезено сюди також Карла Проця з Банючина, який був ранений у ногу підчас такої самої стрілянини. — В Холмі підчас військових вправ ручна ґраната відірвала руку вахмайстрові Василевському, а поранила поручника Щебрика і плютонового Маслянковського.

МОЛОДИЙ НАДІЙНИЙ МУЗИК.

Що року відбувається в Вінніпеґу музична компетиция, в якій беруть участь молоді співаки, музиканти і взагалі шкільна молодь. Така компетиция відбувалася й минувшого тижня. Між тими, що набули славу підчас компетиції, був і молодий Українець, Богдан Губіцький, молодший брат відомого учителя музики Тараса Губіцького. Богдан Губіцький дістав чотири нагороди: одну за скрипкове сольо, одну за читання музики, одну за дует скрипки і пяна і одну за дует скрипки і челя. Пересічні його значки у чотирох компетиціях були 87.

ГОЛОДОВИЙ СТРАЙК ПОЛІТИЧНИХ ВЯЗНІВ.

У вязницях Іляви (Румунія), де тепер знаходиться 26 політичних вязнів, вибух голодовий страйк. Вязнів Стефана Стойку, Л. Луку, Василя Канта і Бориса Стефанова, як провідників голодівки, закинено в темні підземельні камери.

НОВІ МЕТОДИ РУМУНСЬКОЇ САМОВОЛІ.

Міністерство внутрішних справ зарядило перепис населення. Перепис має відбутися вже 24. квітня, до 5. травня найдальше. В поясненню сього зарядження подає міністерство, що воно хоче знати, хто є приналежний до Румунії і свій, а хто чужий.

Рівночасно на інтерпеляцію посла Попа, котрий жадає румунізації міст дорогою викинення звідтам чужинців, відповів міністер внутрішних справ Ґоґа, що це зробиться, але щойно по переписі населення, коли видасться супроти чужинців відповідні зарядження. При тій нагоді він апелював до всіх румунських партій, аби в сій справі піддержали уряд.

Це нагле зарядження перепису — й його умотивовання й заява міністра внутрішних справ, викликали зрозуміле велике занепокоєння. На звичайну мову це значить, що Румунія плянує масове викидування інородців. Це нове скандальне насильство над населенням загарбаних Румунією країв відноситься в першій мірі до Українців. На Буковині і Бесарабії живуть тисячі Українців, які належали колись до Австрії або Росії і були туди приналежні. З хвилею загарбання тих країв Румунією, стали вони безбатченками. Їх заходи роздобути румунський цертифікат приналежности, котрий треба мати, щоби бути румунським горожанином, остали без результату. Вони всі здані нині на поталу румунської самоволі; їх всіх буде могти, по доконанім переписі, викидати, куди схоче, румунська поліція.

СКОРОПАДСЬКИЙ ВЖЕ Й ПІРНАЧІ РОЗДАЄ.

Вслід за „хрестами заслуги", які зачав роздавати своїм прихильникам „Його Світлість Ясновельможний Пан Гетьман" Павло Скоропадський з Ванзе в Німеччині, як можна було сподіватися, прийшла черга й на „пірначі". Шикаґовський часопис „Січ" подає в 9. числі з 1. травня документи від Скоропадського особисто і з його „військової канцелярії", з яких довідуємося, що Скоропадський надав „головному отаманови" „Січей", д-рови С. Гриневецькому, „пірнач" на доказ затвердження його в уряді і на знак вірности „Січей" гетьманови. Пірнач, як відомо, був у давних козаків відзнакою полковників, а то й гетьманів. Отже, як вже дійшло й до сего, то слідуючим кроком „Ясновельможного" буде мабуть роздавання маєтків на Україні та княжих титулів. Чому ж би ні? Не дармо „Ясновельможний" вибрав собі за столицю Ванзе. В німецькій мові „Ван" значить „божевілля", „хороблива уява", а „Ванзе" — „озеро божевілля", чи „озеро хоробливої уяви". Зі столиці з таким іменем можна не лише хрести заслуги та пірначі роздавати, але й можна цілий світ ділити. (Вінніпеґський „Український Голос").

БРИТАНІЯ ЗРИВАЄ З ПРАВИТЕЛЬСТВОМ В ГАНКОВ

КАЖЕ, ЩО ВОНО НЕ Є КУЛЬТУРНИМ УРЯДОМ І НЕ ВИПОВНЮЄ ЗОБОВЯЗАНЬ.

ЛОНДОН, 17. мая. — Брітійський міністер заграничних справ Чемберлейн повідомив націоналістичний уряд в Ганков, що Чен яко заграничний міністер не виконав повзятих на себе зобовязань та скинув зі себе відповідальність за розрухи в Нанкінґ. В пересланій ноті зазначено, що уряд в Ганков не є ніяким цивілізоваим урядом, бо не має почуття відвічальности. Разом з тою нотою відкликано В. Нютона, брітійського відпоручника в Ганков.

Кажуть, що в тій справі брітійський уряд не змінить свого становища будучи мабуть тої думки, що справа Чена-Бородина вже програна та що до значіння приходить Ченґ Кай Шек.

ПОЛЬСЬКА РЕСПУБЛИКА НА УКРАЇНІ

ВАРШАВА, 16. мая. — В полудневій Україні утворив харківський уряд польську республику на взір жидівської, яку створено в харківськім окрузі.

ЖИДІВ ЗВІЛЬНЯЮТЬ ВІД ПОДАТКІВ.

РИҐА, 16. мая. — На підставі останнього розпорядку харківського уряду, всі Жиди, що осідають на ріллі, будуть звільнені від всяких податків на протязі перших трох літ. Це буде одначе відноситься до Жидів, що будуть управляти ріллю після найновіщих метод.

КИТАЙСЬКІ ҐЕНЕРАЛИ РУХАЮТЬСЯ.

ПЕКИН, 17. мая. — Ченґхов є тою провінцією, що є осідком трох воюючих ґруп, націоналістичного уряду в Ганков, Ченґ Кай Шека і т. зв. христіянського ґенерала Фенґа. Всі ті полудневі армії наступають тепер на Пекин, бо кожда з них хотіла би здобути столицю, яка в руках північної армії. Та послідна нечисельна, але здисциплінована і має добру славу серед населення, бо не ґрабує, а платить добрими ґрішми за всьо, що купує у селян.

Найбільшою є армія Фенґа, яка має числити до 250.000 жовнірів. Колиб їх було одначе тільки 50,000, то й з ними можна би здобути столицю.

З військових рухів треба вносити, що в Китаю заноситься таки на якусь нову заверуху, до якої одначе треба ставитися з резервою, бо на разі війска тільки маширують, а не бються.

БЕЗРОБІТТЯ ЗМЕНШАЄТЬСЯ В АНҐЛІЇ.

ЛОНДОН, 17. мая. — Перший раз від ґенерального страйку число безробітних спало низше міліона і виносить 998.300 безробітних, себто 577.599 менше як їх було минувшого року.

ПЛЯМИ НА СОНЦІ СПРИЧИНЮЮТЬ НЕСПРИЯЮЧУ ПОГОДУ ДЛЯ ЛЕТУНІВ.

ПАРИЖ, 17. мая. — З ронської ґеографічної ляборатоpiї подають, що американські летуни не долетять до Парижа і згинуть цілком певно на океані, як виберуться в дорогу коли соняшні плями будуть близько соняшного цетра. Ляборатopія остерігала перед тими плямами Нунжессера і Колі, але це не помогло. А на її думку соняшні плями спричинюють в атмосфері магнетичні бурі, а далі землетрясення і инші метеорольоґічні заворушення.

Ляборатopія годиться подати америкаським летунам час, який буде найбільш догідний до лету.

ДУМЕРҐ І БРІЯНД ОДЕРЖУЮТЬ ГОНОРОВІ ДОКТОРСЬКІ ТИТУЛИ.

ЛОНДОН, 17. мая. — Президент Франції Думерґ і французький міністер заграничних справ Бріянд виїхали до Осфорд, щоби в тамошнім університеті дістати титули гонорових докторів прав, як нагороду за їх мирову акцію.

Обом їм справили велику овацію, а париські часописи переповнені описами принять, які влаштовано в Лондоні з приводу прибуття французьких гостей. З тої сердечности заключають продовженнє „Сердешної Антанти", яка істнує вже 25 літ.

КАЖЕ, ЩО ФРАНЦІЯ НІЧОГО НЕ ВИННА АМЕРИЦІ.

ПАРИЖ, 17. мая. — Франсоа Марсаль, що був в 1924 р. через 4 дні французьким премієром, видав книжку, в якій обговорює справу сплати военних довгів. В ній виказує він, що Франція нічого не винна Америці. В першу чергу Америка заробила 43% на всіх товарах, які доставила аліянтам згл. Франції ще заки ввійшла до війни. Колиж давала кредити, то ніяких грошей з Америки не висилала, а тільки знова свої товаря, які вона була обовязалася висилати, вступивши до війни. Америка підписала верзальський договір, а ти самим признала, що всі довги має сплатити Німеччина, а тепер не хоче згодитися на те, щоби Франція сплачувала так довго, доки Німці будуть платити репарації. Найкраще, хай розсудить Францію і Америку міжнародний суд, Ліґа Націй або Ватикан. Хай вони розберуть, хто властиво заробив на війні, а хто стратив — так пише Марсаль.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES; Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОХОРОН РОБІТНИКА, ЧЛЕНА У. Н. СОЮЗА

Дня 9. мая помер наглою смертю від попарення пок. Григорій Цимбала, член Тов. Вільні Козаки, 116 від. У. Н. Союза, в Трентон, Н. Дж. До посмертної згадки, яка вже була поміщена в „Свободі", додає секретар відділу П. Стадник таке:

Покійний ішов до роботи цілком здоровий. Працював як палач при кітлі в одній з трентонських фабрик. Бойлер пук наслідком експльозії, а кипяток так страшно попарив покійного, що його непритомного треба було відвезти до шпиталя, де він по кількагодинних тяжких муках помер.

Покійний був звичайним робітником, тихим, працьовитим і жертволюбивим. Остання його жертва була писанка на Рідну Школу в старім краю і жертва на будову Сиротинця в Америці. Жена йому вже давно померла, а одинока дочка залишилася в краю. Жив тут покійний самітно, без рідні. Не було її на похороні і не могла занятися останньою прислугою. Та занялося нею Товариство Вільні Козаки. Козаки самі занесли домовину до церкви, а другі з сумом на лици а з жалем в серцю ступали за домовиною, пращаючи свого чесного, тихого і справедливого Козака-товариша. На похорон прибули і другі Союзовці, члени Тов. Богдана Хмельницького, від. 245 У. Н. Союза. Не жалували труду і робучого дня, а прийшли звеличати похорон.

Пращальні промови виголошено в церкві, а на цвинтарі попращав покійного гром. Ф. Калужняк. Він зазначив в своїх пращальних словах таке: Тихим і звичайним робітником був покійний, а подивіться, як величавий похорон йому справлено. Чи було би тут прийшло 150 людей, як би всі ті люде не стояли в нашій дорогій Організації, в нашім У. Н. Союзі, який наказує шанувати і любити свого брата робітника за життя і віддати йому послідну прислугу по смерти. І чи не повинна та могила звернути на себе увагу всіх тих, що ще не є в нашій організації, щоб вони до неї приступили в своїм власнім інтересі, щоби могли по людськи жити і вмирати.

Від себе додає відділовий секретар, що ще в Трентоні не було такого українського похорону, деб зійшлося стільки людей.

От вам образ важкого життя і страшної і несподіваної смерти українського робітника в Америці. О скільки той образ був би сумнійший, колиб так покійний не був забезпечений в У. Н. Союзі. Колиб не було навіть за що і кому поховати. А так Союзовий Відділ заступив рідню і зготовив такий похорон, на який і рідні діти можеб не були спромоглися.

ПРИЧИНИ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО МИРОЛЮБСТВА

На останньому зїзді совітів всіх республік бувшої Росії комісар морських і військових справ Ворошілов зробив довшу доповідь про стан большевицьких військових сил. В своїй доповіді Ворошілов сказав багато такого, що висвітлює причини большевицьких воєнних страхів.

На початку своєї промови Ворошілов дав характеристику військової підготовки инших держав світа. Він показав, що вона ще більша ніж була до Великої Війни. Він констатує, що всі европейські держави та Америка зробили після війни величезні зусилля до мілітаризації та дійсно мають тепер грізні військові сили. В більшости держав уже все населення підготоване військово добре, що вразі війни дасть їм величезні людські резерви. Так само господарство країн реорганізоване так, що може легко перейти на військовий стан, без чого тепер не можна провадити війни.

Далі Ворошілов називає чотири чинники сучасного військового підготовлення держав:

1. Озброєні сили мирного часу. Вони мусять бути добре підготовані й так орґанізовані, щоби вразі війни негайно могли розвинутися в могутню армію.

2. Повне забезпечення армії необхідними резервами рядового й командного складу

3. Все господарство країни й державні органи повинні бути ще в мирний час підготовані до скорого й легкого переходу на військовий стан.

4. Все населення мусить бути духово зорґанізоване й бути зі своїм правительством одної думки, одного патріотичного пориву.

Після цих чотирох вимогів сучасної війни й робив свою доповідь Ворошілов.

Рядовий склад червоної армії.

Ворошілов констатує, що сучасна війна вимагає великих технічних засобів. Вона, коротко кажучи, машинізована. Ворошілов підкреслює, однак, що всеж таки завдання живого чоловіка, завдання кожного бойця, як було так і лищиться головним і рішаючим. Тому сила армії залежить від виносливости та бойового підготовлення кожного воїна та командного складу. Щодо червоної армії, то Ворошілов заявляє, що рядовий салдат підготований досить добре і стоїть далеко вище від того складу, що був підчас горожанської війни.

Зі слів Ворошілова виходить, що червона армія має добре піготовану салдатську масу, яка здібна боронити радянську Росію від ворогів, щоб лиш було кому командувати салдатами та було чим воювати.

Командний склад армії та фльоти.

Молодший командний склад, себ то підофіцири, мають в кожній армії першорядне значіння. Від якости підофіцирів залежить і якість підготовання рядового жовніра. Стверджуючи першорядне значіння підофіцирів для армії, Ворошілов в своїй доповіді більше говорить лише про відносини молодшого командного сладу до старшого та про причини, які примусили большевиків закинути свою давну гадку виховувати увесь командний склад починаючи з рядового. Тепер заведено знова спеціяльні військові школи, де вчиться тих, що вибрали своєю професією військову службу. Молодший командний склад також по закінченню своєї служби може вступати до тих шкіл. Але нічого не скаав Ворошілов про підготованне того молодшого складу та про задоволення ним потреб червоної армії та фльоти.

Про офіцирів армії та фльоти Ворошілов сказав дуже коротко, що він "уявляє собою „основний керуючий кістяк червоної армії, який концентрує ввесь досвід горожанської війни". Але не сказав нічого про той поступ, який мусить зробити командний склад від горожанської війни до національної війни, коли йому доведеться боротися проти армій, якими керують люди озброєні останнім словом військової науки та техніки.

Бойова підготовка військ.

Ворошілов заявляє, що бойове підготовленнє червоної армії тепер добре налагоджене, бо вже є всі військові устави, яких ще два-три роки тому бракувало. „На основі цих устав, — говорить Ворошілов, — „всі роди зброї червоної армії проходять свою науку, і я не сказавби, що наслідки цієї науки не задовольняючі. Але я мушу, я повинен відповідально заявити перед IV-тим зїздом совітів союза ССР, що нам доведеться ще багато попрацювати, поки ми зможемо з певністю сказати, що праця по бойовій підготовці як окремих бойців, так в особливости окремих військових сполучень, а також спільна акція всіх родів зброї нами уже закінчена, — покищо цього заявити не можемо".

Щоби трохи полегчити сказані слова, Ворошілов потішає тим, що років за два, за три, ці дефекти будуть усунені. Закінчуючи свою доповідь про бойову підготовку армії, він говорить: „Повторюю, ми мусимо ще багато працювати, щоби досягти перфектности, щоби сказати: ми цілковито готові".

Отже сам військовий міністер констатує, що червона армія не здатна ще провадити війну, бо вона до неї не підготована. Сподівається він підготовити її людський кадровий склад за яких пару років. Але забуває він, що за пару років і в других державах військові сили в своїй підготовці підуть наперед, а не будуть чекати, поки їх червона армія дожене.

Військові резерви.

В сучасній війні військові резерви мають ще більше значіння ніж кадрові війська. На підготованнє резерви треба не пару років, а десятків. Через те, колиб большевицька армія дійсно за пару років мала досконало підготовані кадри, то потрібні їй резерви вона змогла би створити за десятки років. Щоби уявити собі розміри резерви, Ворошілов подає такі дані: Російська армія за царя в спокійний час мала 1,300,000 кадрового війська, а під час війни мобілізувала 18,000,000 жовнірів. Німецька армія мирного часу мала 750 тисяч, а мобілізувала за час війни 13 міліонів душ. Червона армія тепер нараховує приблизно 650 тисяч вояків (в два рази меньше ніж царська), але в разі війни, їй доведеться виставити не меншу армію ніж була мобілізована в Велику Війну. Для підготовання резерви большевикам далеко труднійше завдання ніж то було в царські часи. Це завдання ускладнюється ще й тим, що большевики не можуть обучити всього призивного щорічного молодняка. Про це Ворошілов дослівно говорить так:

„Ми всією системою озброєних сил не справляємося з навчанням навіть тих контінґентів, котрі щорічно належать до призову. Замісць 800 тисяч гідного до військової служби молодняка, ми навчаємо в кадрових і теріторіяльних частинах тільки трохи більше ніж половина цього числа".

Що торкається ширшої підготовки народніх мас до війни і що роблять всі инші держави, Ворошілов говорить: „Що торкається плянової, хочби елементарної, підготовки широких трудових мас, то ми до цього питання, на жаль, солідно ще не дійшли". Тому Ворошілов кличе до розвитку всіх родів спорту, а також до ширшого розповсюднення військового знання.

З доповіди большевицького військового міністра ясно випливає, що большевики не можуть зробити тепер потрібної мобілізації армії. Немає відповідної кількости кадрів для навчання населення, що зовсім не має військового підготовання. Не вистарчить також і командного складу на мобілізовану армію. Отже якби большевики навіть все мали, вони ізза браку одних резервів не можуть воювати з серйозними противниками.

Дійсно є тут досить причин жахатися найменшої війни війни.

ОРҐАНІЗАЦІЙНА ПЕРЕПИСКА.

Канзас Сити, Канс., 13-го мая 1927 р. Чи може нововибраний уряд суспендувати членів не явившихся на мітингу, наколи статут нашого товариства пише, що член довгуючий за три місяці, як не явився на мітинґу або не передав залеглости другим, буде суспендований. Наш уряд зломив статут, що з тим тепер нам зробити? Тепер нас ще пять членів покине товариство по причині невдоволення з уряду. В касі товариства є $350, тож наколи ми покидаємо, чи ми маємо право до гроший, котрі ми насклали? Прошу нас з тим порадити або листовно або в часописи Свободі. З поважанням В. Ф.

Відповідь:

Державний асекураційний закон вимагає точного плачення вкладок членських і признає право до обезпечення тільки тим особам, що за таке обезпечення „згори" заплатили, а не аж по смерти або по трох місяцях.

Статути орґанізації згідно з тим законом мусять вимагати від членів плачення вкладок „згори" і тому, хто не заплатить, мусить бути суспендований. Члени инакших законів не можуть собі ухваляти, а якщо ухвалять, то се не має ніякої леґальної вартости. Відділ-Товариство може мати в справах льокальних свої закони, оперті на ухвалах членів, але тільки в таких справах, які не противорічать і не є обняті загальними законами орґанізації. То не булаби орґанізація, колиби кождий відділ мав відмінні права-закони.

Коли Ви вкладки „згори" не заплатили, то уряд згідно зі статутом орґанізації §. 302 мусів Вас суспендувати а відтак згідно з §. 304 виключити і за се оборюватися на уряд що найменче невмісно. Щоби Ви мали дальше права до „грошей", які Ви попередно зложили, мусите постаратися о принятте „наново" згідно з §.305 статутів орґанізації, бо тільки правосильний член має всякі права і привілеї.

Щодо того, аби Вас порадити, якби Ви могли „покинути", а рівночасно „взяти" наскладаних $350 у відділовій касі, то вже самі слова Вашого питання говорять, що то не можливо, бо покинути, значить: не взяти; а взяти — значить не покинути. І мала шкільна дитина Вам скаже, що покинути і взяти не дається.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Витинки з ґазет надіслали: Д. М., Филаделфія; М. Слупецький, Голіовк, Масс.

Книжки надіслали: Гр. Василь Кузів брошурку: **Перша Українська Пресбитерська Церква св. Петра і Павла в Нюарку, Ню Джерзи.** Огляд її Розвою з Нагоди Закупна Нею Церковного Будинку.

М. Слупецький. — Таке саме було не лищень у Вашій місцевости, але й у других. Тільки там громадка людей зібралася з візитою до „спортового редактора" та сказала йому дещо про національність Гаркавенка, і ті ґазети вже більше не писали.

В. Л-а, Ню Гейвен. — Такої дописи містити не можна. Називати когось купкою варіятів не вільно. Се не значить, що Ви маєте се підприємство підпомагати, але Ваша допись не є способом на те, щоби відвертати людей від якогось підприємства.

В. Будзиновський.

ПЯТЕ КОЛЕСО.

ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ.

(4)

— Не хочеш ти сказати, хто той шляхтич, — дівчина думала, — то він сам скаже мені. Глумишся з бідної сироти, питаючи, чи я не пішлаби до него, або й за него... Гадаю, що як би я тільки хотіла до такого старого, або за такого старого, то взяв би мене, хоч я гола сирота. Він троха не зїв мене тими своїми палкими очима. А цілує... цілком не як батько. Він мабуть не знає, що я тут тільки наймичка. Балакаючи зі мною сказав, що він товариш мого батька з перед двайцять пяти років. Мій батько в сі сторони прийшов що лиш пятнацять років тому, отже не міг бути його товаришем. Він товариш Медвина, котрого назвав моїм батьком. Донька Медвина також Олена. Отже він, чуючи, що мене кличуть Олена, мабуть взяв мене за доньку Медвина і зараз давай цілувати по батьківськи дитину свого побратима... Я цікава, чи цілувавби мене так палко, як би я не була дівчина, а хлопець. І цікава я, чи поцілує мене, коли скажу йому, що я не Медвинівна. Може вже не схоче, бо я тільки наймичка. А може буде боятися, що скажу Медвинови... А може ліпше буде, як взагалі нічого не скажу йому?

Олена постелила ліжко, випрятала комнату і зійшла на долину. Пішла до краму і спитала Тодора Медвина:

Хто той шляхтич, що був тут і котрого я завела до вашого тата?

— Писар, чи якийсь инший полковий старшина реєстрових козаків. Мабуть в Чигирині. Він ще у батька?

— Вже пішов, але може прийде ночувати.

— Прийде ночувати? Бережися його!

— Та чого? — Олена спаленіла питаючи.

— Бо він Турок.

— Турок? Виж казали, що він козак. Козаки православні.

— Але він три роки жив між Турками, отже набрався турецьких звичаїв. Ти хиба знаєш, що Турок окрім одної головної жінки, ще любить мати пару дівчат.

— Як би мав жінку туркиню! Але він мабуть має християнку. Християнка не позволила би.

— Як хто має турецькі звички, то потай жінки скаче в гречку. Впрочім він жінки не має. Він вдовець. Нікому боронити... Чи моя сестра вже прийшла?

— Ще ні. Мабуть зараз прийде.

— Скажи татови, що тут був її суджений зі своєю мамою. Коло пятої зполудня прийдуть до нас. Міркую, що треба буде зладити добру вечеру.

— І я так гадаю, бо може й той Хмельницький буде на вечері.

Олена відійшла. Ідучи до старого Медвина, думала:

— Я цікава, чи той Хмельницький бодай гляне на мене, коли пізнасть свою похибку; коли побачить Олену Медвина і йому ясно стане, що він цілував не дитину побратима, а його наймичку. А може буде ще нахабнійший, як справжній Турок?... Дістав би пястуком в зуби!

* * *

Хмельницький вийшов Галицькою брамою за мури міста. Пішов до заїзду коло міського млина на Галицькім передмістю, там де Полтва зливається з Погулянкою. В заїзді були його коні, візник, джура і візок. Пішов до стайні подивитися, чи коні в добрій опіці. На порозі зустрівся з джурою. Його джура, Северин Бужкевич був сином українського шляхтича в Берестейщині. Втік від батька і пристав до козаків. Між козаками звався Жарком. Коли Хмельницький увійшов до стайні, — Жарко приступив до него і шепнув на ухо:

— У вашій комнаті якийсь чернець. Каже, що прийшов до вас з важним ділом. Дуже нетерпеливиться.

Хмельницький пішов до своєї комнати в заїзді. Там справді сидів якийсь чернець.

— Ви вже назад? — Хмельницький спитав. — Владика дома?

— Владика Арсеній дожидає вас в Святоюрськім монастирі. В сій хаті, що зараз за церквою. У него зійдетеся з Височаном і Мрозовицьким.

— Хто вони?

— Мрозовицький богатий шляхтич. Має велику силу прихильників між нашою шляхтою, між міщанами, і, на диво, між хлопами. Височан, то такий хлоп, що вибився на великого пана, але й не забув, що він з хлопів. Він великий богатир і вже тепер має свого війська більше, як всі пани в його сторонах до купи. Він цілим Покуттєм трясе; пани не можуть собі з ним дати ради.

— Вони прийдуть до владики?

— Вони вже є там. Всі три нетерпеливо дожидають вас.

— Я волів би насамперед побалакати з самим владикою, бо Мрозовицького і Височана ще не знаю, отже й не знаю, чи безпечно сказати їм все ве, що хочу сказати владиці.

— Як тільки та причина, то вам нічого боятися. Владика ще обережнійший як ви. Як він рішився звести вас з ними, то се доказ, що на них можете сліпо покладатися.

— Кажете, хата за церквою?

— Так. Але ви вперід вступіть до церкви. Владика в церкві. Там до него не приступайте. Побачивши вас, він з церкви піде до захристії. Як тоді в церкві не буде нікого, ви зайдіть також да захристії. Я буду повратися між церквою і хатою. Як там не буде нікого, дам знак. Тоді владика виведе вас з захристії і заведе вас до хати. Ночувати будете, у него.

— Конче? Я сюди заїхав і маю власну комнату. На добавок запросив мене до себе один міщанин, мій давний приятель. Я хотів би ночувати у него.

— Луцький владика Атанасій в дорозі сюди. Завтра досвіта вже буде в Святоюрськім монастирі. І він схоче побалакати з вами. Владика Арсеній каже, що не добре було би, як би такий, що вас нині може побачить в дорозі туди або назад, також завтра побачив, що ви знов туди. Було би ліпше, як би ви таки там переночували, і аж по розмові з Атанасієм непомітно виховзлися відтам.

— Воно справді було би ліпше так. До владики йти зараз?

— Найліпше зараз, бо Височан і Мрозовицький хотіли би ще нині відїхати.

— Підемо разом?

— Сохрани Господи! Я зайду до монастиря від Байок, ви обійдіть від Краківського передмістя. Я піду зараз, ви аж за пів години, або за годину. І не дуже кваптеся.

Чернець вийшов. Хмельницький позвав до себе джуру і сказав:

— Я йду до Святоюрського монастиря і мабуть лишуся там ночувати. Про се нікому ані слова! Як би хто питав за мною і доконче хотів знати, де я, скажи, що я мабуть в якім шинку в місті, або й на передмістю запиваюся. За дві години підеш до золотаря Медвина при Руській улиці і скажеш, що нині вже не прийду до него. Може завтра.

Хмельницький вийшов з заїзду і пустився лівим берегом Полтви. Оборонний міський мур був по правім боці ріки. Він був достаточною обороною міста з сеї його сторони, бо приступу до него боронила не лиш глибока Полтва, але й багнисті луги і багнистий ліс від самої дороги, що йшла край Полтви аж по Святоюрську гору. Ідучи долів рікою, Хмельницький зайшов аж до шляху на Городок. Там взяв на ліво і городецьким шляхом вийшов на гору, що вся належала до Святоюрського монастиря. Де була монастирська пасіка знов взяв на ліво і зайшов на кладовище. Відтам пішов до церкви. Саме тоді не було нікого ні на кладовищи ні в церкві. В церкві був тільки один владика. Коли увійшов Хмельницький, владика, будь то би й не глянувщи на него, пішов до захристії. Хмельницький за ним.

— Я гадав, що ви вже не прийдете, — владика сказав. — У мене Мрозовицький і Височан. Сей в міщанській свитці, то Височан. Мрозовицький, звичайно як шляхтич. З ними можете балакати так отверто, як зі мною.

З надвору хтось застукав у стіну захристії. То чернець давав знак, що воздух чистий, та що можна йти. Владика вийшов і повів Хмельницького до себе. Увійшли в невеличку келію. Владика замкнув за собою двері на ключ і пішов з Хмельницьким до другої келії. Обезпечивши таксамо й тут приступ, увійшли оба до третої келії, оббитої і застеленої коврами. Височан і Мрозовицький, що пакаючи люльки лежали на коврах, схопились і вдивилися в Хмельницького. На їх лицях мож було вичитати, що вже на перший погляд припав їм до вподоби.

(Дальше буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО ВЕСНУ В КАНАДІ, ВОРОБЦІВ, ГОПАКА, АВРАМЕНКА, ГАРКАВЕНКА, ФОРДА І МОЮ СТАРУ.

Вже давно хотів я написати дещо до „Свободи", та все якось так сходить, що годі було взятися за перо. Тай щоб правду сказати, не було й що писати.

В західній Канаді тепер все дощ та дощ. Що трохи перестане, то знов але собі та ллє. І так без перестанку. Як люде жартують собі, то десь там у горі мусіли пайпи потріскати, чи що. Але воно жарти собі жарти, а як ще так далі слота потягне, то сего року і весни ніякої не буде в Канаді. Тут вже половина мая, а фармери майже ще нічого не робили. А заки земля обсохне, то й сіяти за пізно. Однак надія є, що чейже веремя зміниться, і воно ще так зле не буде. В Канаді зрештою й так весна все пізнійше зачинається.

В Канаді тепер великий рух іміґраційний. Іміґранти їдуть та їдуть із Старого Краю. Майже кождого дня іміґрантів сотки привозять трени до Вінніпеґу. А найбільше то з Чехо-Словакії. З других країв вже менше, а із самої Анґлії то таки найменше. Анґлійці звичайно фабричний народ до фармерства не надається. А коли трапиться хто з Анґлії, то хиба Скачмен. Колисьто приїхала тут одна скачменська фамілія, складаючася із 18 душ: тато, мама, й 16 дітей. Нівроку собі фамілія, а всі крепкі й здорові, як стручки. Коби таких більше, то Канада вмить заповнилася би людьми по самі береги. Між іміґрантами трапляються й наші Лемки. А й дівчата з Лемківщини є. Але з дівчатами іміґрантками не позволяють говорити нікому. Ними, здається мені, опікується товариство жіноче Y. W. C. A., а я так хотів поговорити з одною дівчиною, а була вона із села Смереківці, та не позволили. Забрали їх всіх геть. Іміґранти майже всі молоді люде й не зле виглядають. Видко, що в краю тепер є що їсти. А й вбрані досить добре тільки за легко, отже корчаться, бо їм зимно. Та воно зимно, зимно в Канаді, нема що казати. Всіх іміґрантів відсилають аґенти на фарми. Не дають їм довго бути в Вінніпеґу. Але деякі з них втікають назад і шукають фабрик, котрих у Вінніпеґу нема. Не хочуть робити на фармах. Але мусять і до фармів привикати, бо инших робіт тут хоч зі свічкою гляди.

Хоч через ті слоти робота в Канаді припинилася, але за те вінніпеґські Українці рухаються. Грають на мандолінах, танцюють, витинають гопаки, представлення дають, катедри будують, гетьманів ставляють, а ще инші шифкарти продають. Часами і посваруться, але то ніщо, це здорово, це життя, Акурат так, як ті воробці на моїм огороді. Файно собі цвірінкають, потім посваруться, „пофайтуються", а опісля знов кохаються. А що вже найліпше подобається мені у тих пташенят то те, що все разом у купці тримаються. От коби в нас так.

Недавно тому мали ми тут у Вінніпеґу велике представленнє, що буде довго памятатися. Наш славний артист, танцюрист Авраменко пописувався зі своїми учениками. А було всіх учеників около три сотки: старші, молоді й молодші, а навіть малі діти. Всі в народних і козацьких строях виглядали чудово. Гуляли всяких козачків, коломийок та гопаків так уміло й артистично, що Анґлійці не могли начудуватись. Тай хвалять нас, Українців, тепер по своїх ґазетах. Я й сам так розохотився, що кажу до моеї жінки: „Най буде, що хоче, а я таки запишуся ще до Авраменкової школи. Хай собі хоч раз ще піду сюди-туди у присюди". „А ідиж ти, старцуне, каже жінка, та хто тебе буде двигати! Аді, який ми тут до присюдів". Ну, як бачите, зганьбила мене жінка, то й дав я собі спокій. Я направду якийсь такий, що у всьому жінки слухаю. Видко, що з натурою я придався до мойого прапрадіда Адама.

Що правда, то правда, але наші українські ардисти: Кошиць, Авраменко, ну, та і Гаркавенко, той, знаєте, що йому ще має попастися у руки ляшок Збишко, більше прислужились Україні, як цілі ваґони української літератури або й сотки наших дипльоматів. Бо вони показали широкому світови, якого ми батька діти. Давнійше бувало Анґлійці в Канаді за нічо нас не мали. Попросту уважали нас за сміттє і навіть одного разу хотіли нас геть звідси вимести. Прозивали нас „ґальонами". А тепер вже инакше за нас говорять. Навіть зачинають хвалити. А коли ще добре потримаємося, то будуть нас і поважати.

Та воно всьо добре, але булоб ще ліпше, якби ми ще більше артистів мали. Не завадилоб нам, Українцям, мати хоч одного такого артиста як Генри Форд. Тоді, Ляхи,варуйте геть! Ми і цілого світа тоді не боїмося. От таких нам ще конче артистів треба. Та що Бог не дає, може колись і таких „вікохаєм" собі.

Кінчу і здоровлю щиро всіх читачів Свободи, і моїх старих товаришів від Союза, які там ще жиють.

Денис Пирч,
Винніпеґ, Манн., Канада.

—o—

НЕ БИЙ ТОЇ РУКИ, ЩО ТЕБЕ КОРМИТЬ.

Такими слова відізвався в часі вугільного страйку в Америці айришський монсіньор Яків С. Фаґан до польських ксьондзів, що хотіли в часі того страйку розбити майнерську юнію і зломити страйк.

Ті слова монсіньора, що живе у нас в Гейзлетон, нагадуються мені тепер, коли застановляюся над тою боротьбою, в якій Українці католики хочуть добитися того права, щоби українська церква була для добра українського народа. Скільки то в нас тепер отких страйколомів, що самі не йдуть на церковний страйк і других відмовляють, та ще мають чоло ганьбити той нарід, що їх утримує, а не хоче служити Польщі і її аґентам. Скільки то в нас таких, що не хочуть признати тим, які їх кормлять, ніяких прав навіть в заряді тим майном, що його нарід зібрав.

Ті слова нагадуються мені, коли бачу, як епископ Богачевський виклинає тих людей, що церкви будували, як він зневажає память тих ґеніїв, які нас викормили плодами свого духа.

Газелтонський майнер.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ФІЛЯДЕЛФІЯ, ПА. Отси мповідомляється членів Бр. св. Василія, від. 339, що місячні збори відбудуться в неділю, дня 22. мая, о 2-ій год. пополудни, в домі Укр. Громади на Савті під ч. 610 S. American St. Проситься всіх членів прибути на сей мітінґ, бо є важні справи до полаґодження. Також припоминається, щоб кождий член вирівнав свої вкладки на сім мітінґу, бо на слідуючий місяць має відбутись контроля. Хто сего мітінґу не вирівнае вкладки буде суспендований. — І. Сорока, предс.; І. Бішка, кас.; О. Будай, секр.

КАРІН МІХАЕЛІС У ЛЬВОВІ.

Відома данська письменниця, авторка „Небезпечного віку" виголосила дня 22. березня ц. р. у Львові реферат про „Любов—Подружжа—Розвід". В свойому двогодинному докладі, виголошеному надзвичайно легко, а навіть дотепно, торкнулась авторка всіх важних питань, звязаних з долею жінки.

Говорячи про любов, виступила дуже остро проти т. зв. подвійної моралі, яка зовсім инакше осуджує один і цей самий факт у мужчини і у жінки. Далека вона однак від цього, щоби одобрювати т. зв. поповоєнну мораль, яка починає огортати цілий світ. По думці Карін Міхаеліс велика вина теперішних відносин є в невідповіднім вихованню. Кожна мати повинна передусім освідомлювати полово своїх дітей і мати великий вплив на своїх синів. Вона повинна повчати сина: відноситься так до кожної без виїмку жінки, як він бажавби, щоби другі мужчини відносились до його матері і до його сестри.

Відносно подружжа, то авторка не вірить в довготревалі щасливі подружжа і подає цілий ряд причин подружних непорозумінь. І так, як найважнійшу висуває справу грошеву, дальше полову ворожнечу, заздрість і брак довіря. Щасливе подружжа можливе лищень тоді, коли воно побудоване на абсолютній щиросте й обопільнім цілковитім довірю.

Томуто уважає розводи за річ конечну. Виступає дуже різко проти законів, які відбирають при розводі дитину матері, тому, що це є закон природи і „усе можна на світі змінити, навіть мораль — тільки материнства не можна". Що нещасливих подруж є багато, а розводів так мало — причини цього добачує авторка у браку матеріяльного забезпечення жінки на случай розводу. Вона пропаґує відповідне обезпечення жінки в асекураційних товариствах, якеб починав платити батько, відтак перебирав муж, так щоби на случай, коли подружжа окажеться не дібраним, жінка могла числити на певну матеріяльну независимість.

Пропаґанда такої „розводової" асекурації жінки є головною причиною, для чого Карін Міхаеліс обїздить тепер цілу Европу з рефератами.

Другий реферат, виголошений згаданою письменницею у Львові, п. з. „Жінки між собою", був призначений лише для самих жінок. Цей реферат уважає сама авторка за найважнійший і про нього пише широко вся европейська преса. Мужчини, присутні на виголошенім тут докладі, почули не одно шорстке слово правди.

ПРОТОКОЛ

РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗА,

відбувшогося в днях від 16.—18. лютого 1927 р.

(Продовжение)

ЗВІТ КАСОВИЙ КОМІТЕТУ СИРОТИНЦЯ-ЗАХИСТУ У. Н. С.

за час від 1-го мая 1926, до 31-го січня 1927, предложений Головному Урядови на річнім засіданню У. Н. С. в лютім 1927 р.

ПРИХОДИ.

Май 1926.		
Жертви членів У. Н. Союза	$675.75	
Жертви відділів У. Н. Союза	951.00	
Жертви членів Гол. Уряду У. Н. Союза	157.00	
Жертви занятих в У. Н. С. і Свободі	55.00	
Разом	$1,838.75	$1,838.75
Червень 1926		
Жертви членів У. Н. Союза	$693.10	
Жертви відділів У. Н. Союза	618.00	
Жертви поза членами і відділами У. Н. С.	33.50	
Разом	$1,344.60	1,344.60
Липень 1926		
Жертви членів У. Н. Союза	$578.75	
Жертви відділів У. Н. Союза	381.00	
Жертви поза членами і відділами У. Н. С.	6.00	
Разом	$965.75	965.75
Серпень 1926		
Жертви членів У. Н. Союза	$923.50	
Жертви відділів У. Н. Союза	465.55	
Жертви поза членами і відділами У. Н. С.	3.75	
Разом	$1,392.80	1,392.80
Вересень 1926		
Жертви членів У. Н. Союза	$485.10	
Жертви відділів У. Н. Союза	260.00	
Жертви поза членами і відділами У. Н. С.	7.50	
Разом	$752.60	752.60
Жовтень 1926		
Жертви членів У. Н. Союза	$391.00	
Жертви відділів У. Н. Союза	193.00	
Разом	$584.00	584.00
Листопад 1926		
Жертви членів У. Н. Союза	$1,105.03	
Жертви відділів У. Н. Союза	547.00	
Жертви поза членами і відділами У. Н. С.	6.10	
Разом	$1,658.13	1,658.13
Грудень 1926		
Жертви членів У. Н. Союза	$1,912.10	
Жертви відділів У. Н. Союза	783.72	
Жертви поза членами і відділами У. Н. С.	22.40	
Разом	$2,718.22	2,718.22
Загально жертв прибуло в 1926 р.		$11,254.85
Січень 1927		
Жертви членів У. Н. Союза	$1,234.73	
Жертви відділів У. Н. Союза	579.85	
Жертви поза членами і відділами У. Н. С.	174.80	
Разом	$1,989.38	$1,989.38

По конець січня 1927 р. всіх жертв на Сиротинець-Захист У. Н. Союза прибуло $13,244.23

РОЗХОДИ.

З огляду на уділений кредит завідателем Свободи і Екзекутивою У. Н. Союза, Комітет до тепер не виплачував з призбираних фондів на біжучі видатки. Однак виплати будуть зроблені в лютім 1927 р.

ЗАГАЛЬНИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАР. СОЮЗА

за час від 1-го мая 1926 р., до 31-го січня 1927 р. по числам відділів.

(Дальше буде)

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

З Шевченківського концерту на Дім Інвалідів.

Заходом нюйорських Січей і Укр. Православної Громади в Ню Йорку відбувся концерт в память Т. Шевченка, з якого чистий дохід виносив $81.30.

Гром. Г. Прохорович жертвував 50% з розпродажі свого видання „На чужині", се є $3.25. Разом вислано до Обєднання $84.55 і призначено на будівлю Дому Українських Інвалідів у Львові.

М. Близнак.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.

На Революційний Фонд.

Гром. Кость Кирчів з Джерзи Сити і Йосиф Волк з Бриджпорт, Конн., зложили на руки редакції „Свободи" по $5 на революційний фонд. Разом вислано до Обєднання $10.

АМСТЕРДАМ, Н. Й.

На Рідну Школу і інвалідів.

Заходом Місцевого Комітету Рідної Школи відбувся дня 30. квітня с. р. баль на допомогу Рідній Школі в старім краю, з якого було доходу $31.50.

Дня 1. мая відбувся вечерок в память Т. Шевченка, з якого було доходу $17.50, які призначено для українських інвалідів.

Разом вислано до Обєднання $49.

Н. Косован.

З тої самої місцевости переслав до Обєднання гром. Т. Сюрко $6.53 як збірку в церкві, призначену на краєві сироти.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Памятають за „Просвіту" і другі потреби.

Гром. Томко Чіпп переслав до Обєднання $10 і пише: Посилаю $5 як залеглі членські вкладки за роки 1926 і 1927 до нашого найстаршого товариства „Просвіта" у Львові, а других $5 прошу вислати на ті народні потреби, які вважаєте за найбільш конечні.

КЛІВЛЕНД, О.

Великодна писанка на край.

В укр. кат. церкві св. Петра і Павла переведено великодну писанку, яка принесла $104, які вислано до Обєднання з призначенням на інвалідів, Рідну Школу і сироти. Жертвували: о. Л. Левицький $5.00; по $2.00: Юстина Токар і М. Когут; по $1.00: Марія Сеник, Анна Іваночко, Розалія Юрочак, Параскевія Довбуш, Анна Малечко, Анастазія Купчевич, Катерина Герич, Параскевія Томаш, Марцеля Крива, Магдалина Дутчак, Анна Ютич, Павліна Роман, Зофія Туцька, В. Козир, Н. Страп, Марія Цупро, Анна Жижник, Марія Дудковська, Патасюк, Теодора Турчин, Анна Ремонт, Катерина Сорочак, Марія Кавалець, Анна Швед, В. Казнах, Е. Нечипор, Анна Марко, О. Іваночко, О. Панасюк, Гр. Бабюк, Й. Бехаровський, В. Тимошин, Ів. Вуйцицький, М. Соболь, Я. Головацький, Т. Поливчак, П. Головчак, Анд. Фода, Ф. Ольховий, Ст. Палівода; О. Шалант, М. Римар, Ів. Жеруха, Ст. Іванчук, Мар'я Тиха, В. Совірчак, Дм. Дорош, П. Липяк; по 50 ц.: Струтинська, Лучка, Анна Щерба, Марія Гаврик, Анна Третяк, Марія Біла, Н. Зарічний.

Рещту зібрано малими датками. Разом зібрано $104.00.

За оту гарну писанку належиться сердечна подяка всім жертводавцям.